

ДНЕКЪ ЛОНДОНЪ

ЧУДОТО НА ЖЕНАТА

ПОВЕСТЬ

издателство
и. коюмджиевъ
софия

ДЖЕК ЛОНДОН

ЧУДОТО НА ЖЕНАТА

Превод: Петко Стоянов

chitanka.info

I.

— И без това, не мога да кажа, че си се спуснал да се жениш — каза Късия, подземайки прекъснатия преди няколко минути разговор.

Дим разглеждаше краката на едно куче, което той държеше с гръб в снега, и не благоволи да отговори. Късия, който въртеше пред огъня един мокасин, надянат на пръчка, изгледа с острия си поглед лицето на другаря си.

— Я погледни тая северна зора — продължи той. — Променлива като коя и да е жена с къдри и развети фусти. И най-добрата е лекомислена, ако не е глупава. Те са коварни котки, всичките, от най-малката до най-голямата, от най-хубавата до най-грозната, разкъсващи лъвици и виещи хиени, щом намерят следата на мъжа, когото предпочитат.

Монологът отново престана. Дим удари кучето, което искаше да му захапе ръцете и продължи да разглежда наранените му и окървавени крака.

— Ex! — продължи Късия. — Може би и аз щях да намеря да се оженя, ако бях сторил намерение. А може би, бих се оженил и без да искам, ако не бях хванал пътя към горите. Дим, искаш ли да знаеш какво ме спаси? Е, хубаво, аз ще ти кажа. Бягането. Продължих да бягам. Желал бих да видя ще ме настигне ли някоя фуста!

Дим пусна животното и обърна към пламъка другата страна на своите мокасини, които съхнеха на пръчки.

— Утре трябва да си починем и да направим мокасини на кучетата — предложи той. — Тая тънка кора лед наранява краката им.

— По-добре да продължим, па какво ще да става — каза Късия.
— Да се върнем назад — нямаме вече провизии. Трябва да настигнем колкото е възможно по-скоро елените или белите индийци^[1], иначе ще бъдем заставени да ядем кучета — и куците наред със здравите. В същност кой е видял някога тия бели индийци? Знаем ги само по слух. Па как може и един червенокож да има бяла кожа? Все едно да кажеш, че някой негър може да избелее. Дим, трябва да вървим. В тая

местност няма дивеч. Нали знаеш, че цяла седмица вече не сме видели дори следи от заек. Хайде да напуснем тая замряла страна и да идем в друга, дето ще гледаме как тича месо.

— Все пак аз мисля, че ако си отпочинем един ден и сложим мокасини на кучетата, те по-добре ще тичат. Ако ти се удаде, разгледай внимателно местността от някоя височина. Всеки миг може да навлезем в област, в която ще може по-лесно да се напредва. Такова нещо ни каза Лаперл да търсим.

— Ами! Според както сам каза, Лаперл е идвал тука преди десет години и толкова е бил измъчван от глад, че е имал халюцинации. Спомни си какво ни каза той за грамадните знамена, които се разявали на върха на планините. Това доказва колко е бил смахнат. И той призна, че никога не е виждал бели индийци. Това било басня, която му разправил Антон. А пък Антон хвърли плочите две години преди да дойдем в Аляска. Утре ще обиколя и може да намеря някой елен. А сега, не е ли време за спане?

[1] Индийци (ост.) — индианци. — Бел.ел.кор. ↑

II.

На другия ден Дим прекара сутринта в лагера: зае се да направи мокасини на кучетата и да поправи хамутите. На обяд той приготви храна за двама и най-после яде сам, чакайки да се върне Късия. Но след един час, неспокоен, той си тури ските и тръгна да търси другаря си. Следите от стъпките му водеха към коритото на реката! Той вървя по тях най-напред в едно тясно дефиле, което изведнъж се разшири в пасбище — но по снега нямаше никакви следи от елени — после по един лек наклон, на върха на който се спря. Следите продължаваха по другата страна на наклона и се губеха в една борова гора, най-приближените дървета на която бяха на разстояние около миля. Дим погледна часовника си, помисли, че нощта неизбежно ще настъпи, че кучетата са сами в лагера и със съжаление се отказа да върви понататък. Но преди да тръгне, той дълго разглежда пейзажа. Целият източен хоризонт беше назъбен от гребените на Скалистите Планини. Техните натрупани едно върху друго бърда се простираха към северозапад и преграждаха пътя към местността, за която Лаперл им беше разправил. Би рекъл човек, че се стремяха със снежната си маса да отблъснат пътниците към Изток и към Юкон.

Дим си каза, че враждебният им вид сигурно е отблъснал не един пътешественик.

Дори до полунощ той поддържаше голям огън, за да види Късия през време на връщането му. После прибра всичко, впрегна кучетата и щом се зазори, започна отново да търси. Едва беше стигнал дефилето и кучето водач наостри уши и започна да скимти. Шест индийци идеаха към него. Те нямаха кучета и всеки от тях носеше лек багаж.

Те заобиколиха Дим и му дадоха много поводи за учудване. Явно беше, че него търсеха; говореха някакъв език, от който той не разбираше нито дума; и най-после, те не бяха бели индийци, при все че бяха по-големи и по- силни от червенокожите, живущи в долината на Юкон. Петима от тях бяха въоръжени със стари пушки с дълга цев, но последният държеше един винчестер, който Дим позна, че е на Късия.

Те не се помаяха и хванаха Дим. Той се подчини, понеже нямаше оръжие. Индийците си разделиха съдържанието на шейната, натовариха го на техните шейни, а на Дим дадоха да носи завивките за спане. Те разпрегнаха кучетата и понеже Дим се развика, те му дадоха да разбере със знаци, че нататък пътят не е удобен за шейна. Като се подчини на това, което не можеше да избегне, той изостави шейната в снега и тръгна след индийците.

Те минаха през малката борова горичка, която той беше забелязал предната вечер, вървяха срещу течението на рекичката около десетина мили и после го изоставиха, за да тръгнат към изток покрай един малък приток.

Първата нощ прекараха в един лагер, който изглеждаше, че е бил зает много дни наред. В едно съседно скривалище имаше сушена лакерда, те я прибавиха към своята храна. От този лагер излизаше следа, по която изглеждаше, че са вървели много хора.

„Това са похитителите на Късия“, помисли Дим и преди да се мръкне съвсем, той можа да види, че следите са еднакви с тия, които оставяха мокасините на неговия другар. Той разпита индийците със знаци и те потвърдиха заключенията му, като посочиха към север.

През следните дни те продължиха неизменно пътя си в тая посока, въпреки хилядите завои из един истински хаос от скали. В тая снежна пустиня пътят изглеждаше навсякъде запречен, обаче пътеката криволичеше все из долините, като избягваше непристъпните стръмници. Колкото по-голяма ставаше височината, толкова снегът ставаше по-дебел и само със ски можеше да се върви напред. Освен това всичките индийци бяха млади и вървяха бързо. Дим не можеше да не почувствува гордост, като виждаше, че може да върви с тях, при все че те бяха калени и от детинство си служеха със ски.

За шест дена те преминаха централната клисура, низка в сравнение с планините, които разделяше, но страшна сама по себе си и недостъпна за натоварени шейни.

Пет дена криволичене от долина в долина и те стигнаха в отворената, леко вълнообразна местност, дето Лаперл се беше скитал преди десет години. Денят беше леденостуден, термометърът показваше четиридесет градуса под нулата. Въздухът беше толкова чист, че се виждаше на стотина мили наоколо. Дим позна мястото от пръв поглед. В безкрай се разгъваше равнината. На изток Скалистите

планини издигаха снежните си маси към небето. На юг и на запад се простираха назъбените бърда, през които те бяха минали. Това беше областта, през която беше минал някога Лаперл. Сега тя беше покрита със сняг, но сигурно богата с лов в благоприятно време и засмяна от зеленина и цветя през пролетта.

Преди обяд групата се спусна по коритото на един широк поток, пресече една гора от върби отрупана със сняг, оголени трепетлики и грамадни борове и се намери на мястото на обширен лагер, от скоро напуснат.

Според броя на огнищата, които бяха от четиристотин до петстотин, Дим прецени, че племето се е състояло от няколко хиляди души. Следата беше толкова скорошна и тъй добре отъпкана, че индийците и Дим можеха да си свалят ските и да вървят по-бързо. Следи от дивеч се появиха и станаха изобилни, а също и следи от вълци и рисове. По едно време един индиец изкрешя от удоволствие, сочейки обширна снежна пещера, покrita с оглозгани, разчупени и изтъпкани кости, сякаш цели армии се бяха борили за тях. Явно беше, че е имало голям лов след последното падане на сняг.

Мръкна се съвсем, без да стане дума за спиране. Дружината още вървеше, когато тъмнината се разпръсна под светливото небе, блестящите звезди по което бяха наполовина забулени от трептящия, зеленикав воал на северната зора. Кучетата първиоловиха шум от лагер; те наостриха уши и радостно заджавкаха. После далечен ромон долетя до слуха на хората; но в него нямаше нищо от спокойната привична приятност на много далечния шум. Напротив, той се състоеше от остри звуци, издавани от крещящи, диви гласове и прекъсвани от още по-пронизителни викове — продължителните виения на многобройни кучета от вълча порода; викове от мъка и болка, жалби от отчаяние и бунт. Дим отвори кутията на часовника си и като попипа стрелките успя да разбере, че е единадесет часа. Индийците ускориха крачките си. Те бяха вървели дванадесет часа непрекъснато и сега вече наполовина тичаха.

Най-после те излязоха от гъстата борова гора и се намериха изведнъж пред силната светлина на много огньове и чуха страшна врява. Обширен лагер беше пред тях.

Когато стигнаха до неправилната му обиколка, една шумна вълна изближна срещу тях и после ги придружи. Чуваха се викове, думи за

добре дошли, въпроси и отговори, шеги и бесните ръмжения на кучетата, които се спускаха като кожени метеори срещу чужденците — кучета на Дим; викове на жени, детски плач, рев на кърмачета и пъшкане на болни, с една дума сбогище на една примитивна, дива тълпа.

Нападащите кучета бяха отблъснати с тояги; а кучетата на Дим, изплашени от броя на враговете им, ръмжаха озъбени и се криеха в краката на покровителите си с настръхнала козина и крака вцепенени в заплашителна поза.

Дружината най-после спря при един голям огън, пред който бяха клекнали Късия и двама млади индийци и печаха късове месо от елен. Трима други младежи, увити в кожи и прострени на легло от борови клони изведнъж станаха.

Късия, от другата страна на огнището, хвърли поглед на съдружника си, но лицето му остана твърдо и безстрастно като това на другарите му. Той не мигна и продължи да готови.

— Какво ти е? — го попита Дим почти разсърден. — Да не си онемял?

Старата свойствена на Късия усмивка изкриви устата му.

— Съвсем не — отговори той. — Но сега съм индиец и се упражнявам да не показвам признания на учудване. Кога те хванаха?

— Един ден след твоето заминаване.

— Добре — каза Късия и радостно пламъче светна в очите му; — не е много лошо. Много благодаря. Тука е лагерът на ергените за женене.

С един жест той посочи великолепието на лагера, което състоеше от един мангал, легла от борови клони направо на снега, няколко еленови кожи и плетища от борови клончета, преплетени с върбови издънки.

— А ето ергените!

Тоя път той посочи младите индийци и произнесе на техния диалект няколко гърлени звукове, които предизвикаха у тях усмивка на разбирателство.

— Щастливи са, че те виждат, Дим! Седни и изсуши мокасините си, докато ти пригответ ядене... Не намираш ли, че доста добре бъръщолевя на техния език? И ти ще трябва да се помъчиш да го научиш, защото струва ми се, че по-дълго време ще се радваме на

тяхната компания. Тука има и друг бял. Хванат е преди шест години. Той е ирландец, намерили го на пътя до Голямото Робско езеро. Нарича се Даниел Мак Кан. Той живее с една индийка и има вече две хлапенца. Но ще избяга, ако му се удаде случай. Виждаш ли оня малък огън вдясно? Там е настанен той.

Изглежда, че лагерът на ергените беше жилището предназначено за Дим, защото индийците го оставиха там с кучетата му и отидоха навътре в големия лагер.

Докато той си сушеше мокасините и гълташе късовете месо, Късия бъбреше и готовеше.

— Ний, разбира се, сме на тясно, Дим. Чуваш ли ме? Ще имаме неприятности докато се измъкнем оттук. Това са истински индийци, цели диващи. Те не са бели, с изключение на главатаря им. Той говори сякаш устата му е пълна с гореща каша и ако не е чистокръвен шотландец, главата си отрязвам. Той е великият главатар на цялата сбирщина. Каквото каже той, закон е. Знай го още от сега. Има шест години откак Даниел Мак Кан се мъчи да офейка оттук. Не е лош, но е малодушен. Знае един път, открил го е, когато ходил на лов — на запад от този, по който ни доведоха; той няма смелост да тръгне сам. Но като сме трима, можем да се опитаме. Разрошената брада е важен, но все си е малко смахнат.

— Какъв е тоя Разрошена брада? — попита Дим, като престана да разкъсва един къс месо.

— Ами главатарят, шотландеца. Той старее вече и по тоя час сигурно спи, но утре ще го видиш и той ще ти покаже ясно като бял ден, че щом си попаднал в негови ръце, не струваш и лула тютюн. Всичките тия земи му принадлежат. Натъпчи си това в тиквата. Те нито са изследвани, нито изучени, а са си негови. Той притежава сам двадесет хиляди квадратни мили земя за лов. Той е белият индиец, той и дъщеря му. Хм! Недей се блещи така. Чакай да я видиш. Струва си труда. Тя е бяла от главата до краката като стария Разрошена Брада, баща ѝ. Слушай! Ти говориш за елени! В стадото има сто хиляди елени и десет хиляди вълци и други животни вървят след него и се хранят от остатъците. Защото ний изхвърляме остатъците. Стадото тръгва от изток и тия дни ний ще го приджужим. От това храним кучетата си, а което не се доизяжда, сушим го за пролетта, чакайки да дойде

лакердата. Разрошена Брада повече от всекиго разбира от лакерда и елен, вярвай на стария си другар!

III.

— Ето Разрошената Брада, изглежда, че знае къде отива — промърмори изведнъж Късия; и той улови едно куче и изтри о козината му мазните си ръце.

Беше сутрин и ергените закусваха с еленово месо, което печаха на скара. Дим забеляза един дребен и слаб човек, облечен с кожи, като кой да е друг индиец, но който личеше веднага, че е от бялата раса; той вървеше пред една шейна и една група от десетина червенокожи. Дим счупи кокала, който държеше и смучейки топлия мозък, наблюдаваше госта, който се приближаваше. Остри бакенбарди и червена, вече побеляла коса, изцапани от пушека в лагера, покриваха по-голямата част от лицето му, без да успеят да скрият мършавите, почти мъртвешки бузи. Но Дим забеляза широките му трептящи ноздри и широките му гърди — истински резервоар на кислород и жизненост и заключи, че тая мършавост съвсем не беше признак на болест.

— Как сте? — каза човекът, като извади едната си ръкавица и протегна голата си ръка. — Името ми е Снас! — прибави той.

— А моето е Белю! — отвърна Дим, който усещаше чудновато стеснение под изпитателния поглед на тия черни очи.

— Имате доста за ядене, нали?

Дим кимна утвърдително и се зае пак с кокала, но мъркането на шотландския говор беше чудно приятно за ухoto му.

— Порциите са просташки! — подзе Снас; — обаче рядко оставаме без храна и тя е по-здрава от подправената храна в градовете.

— Виждам, че не обичате градовете! — каза Дим просто за да поддържа разговора.

Но биде изненадан от промяната в държанието на Снас. Стори му се, че тялото му се свива и трепери, като докоснато усетливче. После реакцията на една дива воля се прояви в погледа му, в който можеше да се прочете омраза, смесена с неизмерима скръб. Снас се обърна бързо, после се овладя, изправи глава и каза нехайно:

— Ще се видим пак, господин Белю. Елените пътуват към изток, та трябва да отида напред да търся място за лагера. Утре вий всички ще дойдете.

— Той все пак е нещо, нали? — забеляза Късия, като го гледаше да тръгва начело на индийците.

Той пак изтри ръцете си о козината на едно куче и тоя жест не беше неприятен на животното, ако се съди по начина, по който то облиза вкусната мас.

IV.

Малко по-късно Дим направи обиколка из лагера, където всеки беше зает с някаква работа. Една група ловци се бяха върнали и всеки от тях бързаше към своето огнище. Жени и деца тръгваха с празни шейни; други се връщаха и дърпаха заедно с кучетата коли, натоварени с току-що убити и вече замръзнали животни. При все че беше началото на пролетта, студът беше още силен и тия сцени се разиграваха при тридесет градуса под нулата. Нямаше тъкани платове. Всички бяха облечени в кожи. Деца минаваха с лъкове в ръка и кутии със стрели с костени върхове. Дим забеляза няколко ножа за одиране от кокал или камък, закачени на пояса или в ножници, окачени на шията. Жените бяха заети около огньовете с опушване месо и носеха на гърба си деца, които гледаха учудено и смучеха парчета тълстина. Кучета, близки роднини на вълците, се трупаха около Дим, държани на почетно разстояние от късата му дебела тояга, и душеха той чужденец, чието присъствие търпяха само от страх пред тоягата.

Той срещна най-после, усамотен в среде другите, един лагер, за който предположи, че е на Снас. При все че не изглеждаше направен за постоянно, той беше обширен и солидно уреден. Купчина дрехи и бали от кожи бяха натрупани на дървен одър, дето кучета не можеха да достигнат. Голямо платнище отеляше един ъгъл, дето човек можеше да се отдели, да разговаря или да спи. До него се издигаше копринена палатка, от рода на тия, които изследвачите и охолните ловци на едър дивеч обичат. Дим, който никога не бе виждал подобна палатка, се приближи, за да я разгледа. В тоя миг платното се повдигна и едно младо момиче излезе. Движенията му бяха толкова живи, тя тъй внезапно изскокна, че се стори на Дим като някакво видение. Същото впечатление й направи и той и няколко време те се разглеждаха взаимно. Тя цяла беше облечена в кожи, но кожи толкова скъпи и тъй великолепно изработени, каквито младият човек не бе видял и на сън.

Тя бе отметнала качулката на горната си дреха, направена от бледо сребристи кожи. Пантофите й, с подметки от моржова кожа, бяха

сглобени от сребристите крачка на много рисове.

Ръкавиците ѝ с дълги маншети, ешарпът, чийто ресни висяха до коленете, и всичките кожи на костюма ѝ имаха сребърен отблъсък под студената светлина; а от всичката тая мекота се подаваше тънка и нежна шия, на която се крепеше руса глава с розово лице, сини очи, нежни розови уши и тънки кестеняви коси, които изглеждаха посипани тук-там със скреж.

Дим видя всичко това като на сън, после се овладя и вдигна ръка до шапката си. В същия миг учудения израз на младото момиче се превърна в усмивка и с грациозно и бързо движение, тя дръпна една от ръкавиците си и му подаде ръка.

— Как сте? — пошепна тя сериозно, с чудноват и прелестен акцент.

Гласът ѝ, със сребрист звук, беше наслада за ухoto на Дим, вече свикнал с грубите гласове на индийците.

Той едва промърмори няколко неловки фрази — спомени от светското му възпитание.

— Щастлива съм, че ви виждам — продължи тя бавно, търсейки думите си, а лицето ѝ беше сякаш гнездо на усмивки. — Аз обаче съм англичанка като вас. Баща ми е шотландец. Майка ми е умряла. Тя беше французойка и англичанка, а също и малко индийка. Баща ѝ бил важна личност в Компанията на Хъдсъновия залив. Брр!... Колко е студено!

Тя си сложи ръкавицата и потърка ушите си, които бяха побелели като алабастър.

— Да идем да се разговаряме при огъня. Името ми е Лабискви, а вашето?

Така Дим се запозна с Лабискви, дъщерята на Снас, която той наричаше Маргарет.

— Снас не е истинското име на баща ми — започна тя — то е само индийски прякор.

Дим научи тоя ден много работи, а още повече следните дни, когато лагерът се премести по следата на елените. Племето се състоеше от истински диви индийци; то беше същото, което Антон беше срещнал много години по-рано и от което беше успял да избяга. То беше тогава почти на западната граница на територията си, но напролет се изселваше към север и към изток.

При разни обстоятелства Снас, придружен от най-добрите ловци, бе пресичал планините към изток и стигнал още по-далече от езерата, дори до лошите страни. Там бяха намерили копринената палатка, която заемаше Лабискви.

— Тя е принадлежала на експедицията Милицент — Адбъри — довери Снас на Дим.

— О! Помня. Те бяха тръгнали да преследват мускусни волове. Помощната експедиция не намери следите им.

— А аз намерих самите тях, но мъртви.

— Никой нищо ли не знае за това?

— Никой никога не ще узнае! — потвърди Снас, шегувайки се.

— Но ако са били живи, когато сте ги намерили?...

— Щяха да останат при мене и моя народ...

— Обаче Антон ви е напуснал...

— Антон ли? Не си спомням това име. Отдавна ли е било това?

— Преди четиринадесет или петнадесет години.

— Тогава той е сполучил да се отърве! Е, да, признавам, че често съм се питал какво стана той. Наричахме го Дългия Зъб. Той беше мъж!

— Лаперл също е избягал, ето вече десет години!

Снас поклати глава.

— Той е намерил остатъци от вашите лагери; то беше лятно време.

— Твърде е възможно — отговори Снас. — През лятото ний сме на стотици мили към север.

Но Дим пропадна в опита си да узнае историята на Снас, преди той да дойде да живее в северните области. Той беше учен човек; обаче откакто се беше самозаточил, не беше чел нито книги, нито вестници. Той не знаеше нищо от световните събития и не проявяваше никакво желание да ги узнае. Слушал беше обаче да се говори за мините на Юкон и за откритото злато в Клондайк. Но никога изследвачите не бяха нахлували в неговото владение и той беше много доволен от това. Въщност, външният свят сякаш не съществуваше; и той не търпеше никакъв намек за него.

Лабискви не можа да каже нищо повече на Дим. Тя беше родена из ловджийските земи и беше изгубила майка на шест годишна възраст. Тя си спомняше за голямата ѝ хубост — говореше за нея

разпалено и на няколко пъти даде да се разбере, че има някакви понятия за света, от който баща ѝ се беше отделил. Но тя скриваше това, което знаеше, понеже бе разбрала от рано, че всеки намек по този повод прави стареца да побеснее.

Антон беше доверил на една индийка, че майката на Лабискви е дъщеря на един висш чиновник от Компанията за Хъдсъновия Залив. Индийката разказа това по-късно на Лабискви. Но тя никога не узна името на дядо си.

А колкото се отнася до Дани Мак Кан не трябваше и да се мисли, че от него може нещо да се узнае. Той не обичаше приключенията. След като беше тръгнал от Сан Франциско с един китоловен кораб, той бе избягал в Поант Бароу с трима другари. Двамата от тях умряха, а третият го изостави из страшния път към юг.

Преди да намери сила да тръгне отново, той бе живял две години с ескимосите и когато най-после се реши, един отряд от младите войници на Снас го пипна. Физически той бе дребен, с тъп изглед и болни очи; едничкият му идеал и тема за разговор беше връщането му в Сан Франциско и предишния му занаят — зидарството.

V.

— Първия интелигентен тип, когото улавяме, сте вие — каза Снас на Дим една вечер в къта при огнището. — Изключвам само стария Четири Очи. Така го нарекоха индийците, защото беше късоглед и носеше очила. Той беше учител по зоология (Дим забеляза правилното произнасяне на думата). Той умря преди една година. Член беше на една мисия в горния Порк-Епик и се беше заблудил, когато моите младежки го намериха. Той беше интелигентен, вярно е, но беше донякъде занесен. Много обичаше да се засkitва. Във всеки случай знаеше добре зоологията и металургията. На Лусква, дето се намират въgliща, имаме ковачници, които той инсталира доста добре. Там той поправяше оръжията и учеше младежите да ги поправят. Умря миналата година и неговата липса силно се чувствува. Беше се загубил: намериха го замръзнал една миля далече от лагера.

Същата вечер Снас каза на Дим:

— Най-добре за вас ще бъде да си изберете жена и да си основете огнище. Ще ви бъде по-приятно, отколкото да стоите с тия млади индийци. Младите моми не палят огън — това е един вид празник на девиците, както знаете — преди силните горещини и пристигането на лакердата, но ако желаете да ускоря датата, от вас зависи.

Дим поклати глава и се усмихна.

— Размислете — заключи спокойно Снас, — само Антон успя да се измъкне. Той си играеше с щастието... необикновено.

Лабискви потвърди пред Дим железната воля на баща си.

— Четири Очи го наричаше замръзнал Пират, Пещерна Мечка, Примитивно животно, Цар на Елените, Брадат Бандит и още много други имена, които сам измисляше. На него дължа почти всичко, каквото знае от вашия език. Той непрестанно се шегуваше. Никога не можеше да се разбере кога е сериозен. Когато се сърдех, той ме наричаше свое малко леопардче. И все така ме закачаше.

Тя бъбреше с детска разпаленост и наивност, които Дим лично съгласуваше с женствената миловидност на лицето и тялото ѝ.

Да, баща ѝ беше суров. Всички се страхуваха от него, защото гневът му беше ужасен. Също и племето Порк-Епик. Чрез тях Снас продаваше своите обработени кожи на постовете и получаваше в замяна муниции и тютюн. При все че Снас винаги постъпваше честно, главатарят на Порк-Епик се опита да го измами. След две предупреждения, последвани от нова измама, Снас изгори селото му и уби десетина от хората му и измамите се прекратиха...

Когато тя беше още дете, убили един бял, който се опитал да бяга... Не, баща ѝ не го убил сам; ограничил се да даде заповед на войниците. Нито един индиец не смее да не се подчини...

Колкото повече говореше тя за баща си, толкова повече тайнствеността се сгъстяваше около стареца.

— Кажете ми — го попита тя един ден — вярно ли е, че са живели един мъж и една жена, които се наричали Паоло и Франческа и които дълбоко се обичали?

Дим направи утвърдителен знак.

— Четири очи ми говориха за тях — каза тя, светнала — но не съвсем сериозно; и аз не бях сигурна, че са живели. Питах баща си, той се разсърди. Индийците ми казаха, че по тоя повод нахокал здраво Четири Очи. Има също Тристан и Изолда — две Изолди. Тъжна е тяхната история, но аз така искам да обичам. В цивилизования свят младите хора така ли се обичат? Тука е съвсем друго, женят се и туй то. Вероятно нямат време да постъпват иначе. Но аз съм англичанка и никога няма да се омъжа за индиец. А вие? Затова аз никога не съм палила моя девствен огън. Младите хора карат баща ми да ме застави да го сторя. Един от тях, Либах, е сръчен ловец. Друг един, Макук, иде да пее, за да ми се хареса. Той ме забавлява. Ако се разхождате нощем покрай палатката ми, ще го чуете.

Но баща ми казва, че мога да правя каквото искам и аз не паля огъня, защото нали знаете, че когато една мома иска да се омъжи, по такъв начин съобщава желанието си на ергените. Четири Очи винаги казваше, че това е хубав обичай. Обаче той никога не си взе жена. Беше може би много стар. Как може да се познае дали човек е влюбен, като Паоло и Франческа, разбира се?

Дим бе смутен от ясния поглед на сините очи.

— Ето как — измънка той — влюбените твърдят, че любовта е по-скъпа от живота. Когато се случи някой да предпочита някого пред всичко в света, това значи, че е влюбен. Ето така става, но е много мъчно да се обясни: човек го чувствува, и това е всичкото.

Тя погледна надалече през пушеците на лагера, въздъхна и отново взе кожената ръкавица, която шиеше.

VI.

— Ако сполучим да избягаме оттука, не значи, че скитането е свършено — каза тъжно Късия.

— Наистина — съгласи се Дим — тая страна е просторен затвор.

Те гледаха от върха на едно голо възвишение снежното владение на Снас. От три страни то беше заградено от острите върхове на безразборно натрупани планини. Към север обаче равнината изглеждаше да се простира до безкрай, но те знаеха, че дори в тая посока цяла редица непристъпни планински вериги запречват пътя.

— По това време на годината — каза Снас на Дим същата вечер — мога да ви пусна три дена напред. Невъзможно е да заличите следите си. Антон избяга, след като снегът се стопи. Моите младежи могат да надминат по бързина който и да е бял, освен това те ще използват пътеката направена от него. Когато снегът се стопи, ще бдя да не ви обзема същото изкушение. Тука животът е добър. Скоро човек престава да мисли за външния свят. Още се чудя на леснотата, с която човек забравя.

— Тоя Даниел Ман Кан ми задава грижи — каза Късия на Дим.

— Той е лош пешеходец, но твърди, че знае един път към запад; значи трябва да тръгнем с него, иначе ще видим зор.

— Ний се печем на същия ръжен — отвърна Дим.

— Заблуда! Само за тебе се отнася и пропадането ти е неизбежно.

— Защо пък?

— Значи не знаеш новината?

Дим поклати глава.

— Младежите ми я казаха. Предупредили ги, че ще бъде тая вечер, няколко месеца по-рано от обичайната дата.

Дим вдигна рамена.

— Не те ли интересува това?

— Искам само да зная за какво се отнася.

— Слушай тогава! Жената на Даниел е казала на младежите... — Късия направи пауза, за да усили впечатлението — и те, разбира се, ми го предадоха, че момите трябва тая вечер да запалят огньовете си. Това е всичкото. Доволен ли си?

— Не разбирам какво искаш да кажеш!

— Така ли?... А то е просто и ясно. Една фуста е лапнала въдицата по тебе и тая фуста се готви за пръв път да запали факела си. И тя е Лабиски. А пък аз забелязах как те гледа тя, когато не я виждаш. И е казала, че не ще се омъжи за индиец. Тогава разбрах, че моят клет приятел Дим ще си изпрати.

— Такова логическо заключение може да се направи! — каза Дим със свито сърце. Неотдавнашното държане на Лабиски му се яви под друго осветление.

— Това си е съвсем сигурно — каза Късия. — И все така става: тъкмо се готовим да офейкаме и една фуста се намесва и всичко усложнява. Ама че късмет... Слушай, Дим!...

Три стари индийки се бяха спрели на средата между лагера на ергените и тоя на Мак Кан и най-грохналата започна да приказва с пронизителен глас. Дим долавяше някои собствени имена, но много не можеше да схване и Късия тъжно му ги превеждаше.

— Лабиски, дъщеря на Снас, великият главатар, по чиято повелявали дъжд, тая вечер запалва първия си факел на девица; Мака, дъщеря на Орвиц, ловец на вълци...

След като изброиха имената на цяла дузина момичета, Евменидите известителки се помъкнаха с мъка по-нататък да изпълнят длъжността си.

Ергените, които бяха дали клетва да не говорят на никоя мома, се преструваха, че не се интересуват от неизбежната церемония и за да покажат презрението си, започнаха да правят приготовления за някаква експедиция, която щяха да предприемат на другия ден.

Като смяташе, че стадото елени, което преследваха, не е много голямо, Снас реши да раздели силите си.

Целта на младежите щеше да бъде да търсят на северозапад другата част на стадото.

Дим, смутен от постъпката на Лабиски, изказа желание да ги придружи, но най-напред се посъветва с Късия и Мак Кан.

— Гледай да бъдеш еди-къде си на третия ден! — му каза Късия.
— Ний ще набавим провизии и кучета.

— Но не забравяй — каза Дим — че ако нещо попречи на нашата среща, ти просто ще продължиш пътя си към Юкон. Ясно ли е?... Ако успееш, ще ми дойдеш на помощ напролет. В противен случай, аз тебе ще освободя.

Мак Кан, прав до огнището, посочи с поглед една стръмна планина, която се спускаше към равнината от високата планинска верига на запад.

— Там е — каза той. — От южната страна има една рекичка. Ще се изкачим по течението ѝ. На третия ден ще ни срећнеш там. Ще продължим заедно пътя. Където и да стигнеш при рекичката, ще намериш следите ни или пък нас самите.

VII.

Но на третия ден Дим не можа да предизвика удобен случай за бягство. Младите индийци бяха променили посоката на издирванията си и когато Късия и Мак Кан с кучетата се изкачваха по коритото на рекичката, Дим и другарите му на шестдесет мили на североизток вървяха по следите на второто стадо елени. Едва след няколко дена, в тъмнината на една снежна виелица, те се върнаха в лагера. Една индийка, която хленчеше до огнището, престана да плаче като видя Дим и се спусна към него. С изкривена уста и очи светнали от омраза тя го обсипа с проклятия, сочейки с ръка едно вцепено тяло в кожите, още простряно на шейната, с която го бяха донесли.

Дим не можеше да предположи какво се беше случило и като наближи до лагера на Мак Кан, беше готов да изтърпи още един залп проклетия. Но какво беше учудването му, когато видя самия Мак Кан задъвкал старателно къс еленово месо.

— Аз нямам войнствен темперамент — обясни той, като хленчеше. — Но Късия замина и те още го преследват. Той се бранеше като дявол, но те ще го хванат на всяка цена. Той натупа двама — ще им мине, но на едного продълни гърдите.

— Да, знай — отговори Дим — току-що срещнах вдовицата му.

— Старият Снас иска да те види — прибави Мак Кан; той даде заповед да отидеш в колибата му щом се върнеш. Аз не продумах думица, ти не си в течение на нищо, не забравяй това. Късия тръгна с мене по своя собствена инициатива.

В колибата на Снас Дим намери Лабиски. Тя го прие с поглед пълен с такава кротост и такава нежност, че той се изплаши.

— Радвам се, че не сте се опитали да бягате — каза тя. — Виждате, че...

Тя се поколеба, но очите ѝ изпълнени с любов, в която не можеше да се съмнява, не се наведоха.

— Аз запалих мята факел и разбира се то е за вас. Аз познах знака! Обичам ви повече от всичко на света; повече от всичко на света;

повече от хиляда Либаховци и хиляда Макуковци. Аз обичам. Колко е странно това. Обичам както Франческа обичаше, както обичаше Изолда. Старият Четири Очи казваше истината. Не така обичат индийците. Но очите ми са сини и аз съм бяла. Ний и двамата сме бели.

Никога Дим не беше получавал признание и не беше приготвен за такава случайност. Още повече, това не беше предложение, защото считаха съгласието му за дадено. Всичко изглеждаше така добре наредено в мисълта на Лабискви, толкова горещи бяха погледите ѝ, че той се чудеше как още не е обвила шията му с ръцете си и не е сложила глава на рамото му. Той разбра, че ако тя изказваше откровено чувствата си, не знаеше нищо за деликатните хитрости на любовта. Тя продължи да бърбори, пеейки щастливия химн на любовта си, а той търсеше удобен момент, за да я смаже със своята изповед. Трябваше сега или никога.

— Кажете, Лабискви — започна той, — сигурна ли сте, че Четири Очи добре ви е разказал цялата история на Паоло и Франческа.

Тя сключи ръце и започна да се смее, сигурна, че ще има удоволствието да я чуе.

— О! Значи има нещо повече? Аз бях съвсем сигурна, че трябва да е имало още любов! Аз мислих много за това, откак запалих факела.

В този миг Снас дойде при мангала.

Случаят, който Дим търсеше, беше загубен.

— Добър вечер! — каза старецът сърдито. — Хубава работа свърши вашият другар! Щастлив съм, че вие излязохте по-разумен.

— Кажете ми най-напред какво се е случило! — каза бързо Дим.

Белите зъби на Снас блеснаха през гъстите му мустаци.

— Разбира се, ще ви кажа. Вашият другар е убил един от моите хора. Това недоносче Мак Кан го е изоставил при първия изстрел. Той никога вече няма да се опита да бяга. Но моите ловци са открили следите на вашия другар в планината и ще го хванат. Той никога няма да стигне до Юкон. Колкото за вас, от днес вие ще спите при мене и няма да ходите с младежите! Аз ще ви пазя!

VIII.

Новото положение на Дим беше пълно с неудобства. Повече от всякога той срещаше Лабискви. Каквато беше кротка и невинна, откровеността на любовта ѝ беше страшна. Всеки от погледите ѝ беше като милувка. Двадесет пъти той едва не ѝ заговори за Джой Гастел и двадесет пъти смелостта му липсваше. Най-голямата опасност беше чудната хубост на Лабискви. Видът ѝ беше чаровен. При все че сам се презираше за всеки миг прекаран при нея, тия мигове му бяха много скъпи. За пръв път през живота си той опознаваше отлизо жена. Душата на Лабискви беше тъй ясна, тя беше толкова невежа и невинна, че го смущаваше. Тя имаше в себе си цялата основна доброта на своя пол. Нито условностите на опитността, нито лъжливия инстинкт на нуждата да се защищава не бяха я унизили. Той си припомняше теориите на Шопенхауер и беше принуден да заключи, че философът на скръбта се лъжеше. Когато човек познава една жена така, както Дим беше познал Лабискви, можеше да счита за болни всичките женомразци.

Лабискви беше хубава, но все пак, като я гледаше, Дим мислеше за Джой Гастел. Джой беше скромна, сдържана, притежаваше всичките прелести, с които цивилизацията украсява жената. Обаче чрез каприза на въображението и подпомогнат от нагледния пример на Лабискви, Джой му се струваше лишена от въображение и двете момичета му се виждаха равни само по еднаквата им доброта. Едната правеше да изпъква другата и Дим се научи да цени всичките жени заради душата на Лабискви.

Той се научи също да познава сам себе си. Събираще всичките си спомени за Джой Гастел и знаеше, че я обича. И все пак нравеше му се обществото на другата. Това чувство не беше ли любов? Как да му даде друго име? Той се засрами до дъното на душата си, като откри в себе си тоя стремеж към многоженство. Той беше слушал някога в ателиетата на Сан Франциско приятели да спорят върху възможността за един мъж да обича едновременно две, па дори и три жени. Тогава

той бе на противно мнение. Как би могъл да мисли иначе, докато не беше изпитал подобно състояние?

Сега той обичаше две жени съвсем искрено: убеден в някои моменти, че предпочита Джой Гастел, а в други със същата сигурност мислеше, че храни по-нежни чувства към Лабискви.

— Във вашата страна трябва да има много жени — му каза тя един ден. — И понеже те обичат мъжете, много са обичали и вас. Вярно ли е?

Той не знаеше какво да отговори.

— Вярно ли е? — настоя тя.

— Аз не съм женен — отговори той уклончиво.

— А няма ли някоя друга да ви обича? Една Изолда там далече, зад планините?

В такива мигове Дим се считаше за подлец. Той излъга. Съжаляваше, но не можеше да й каже истината. Той поклати отрицателно глава със снизходителна усмивка за нейната нескромност и лицето му изрази повече нежност, отколкото той искаше, като видя Лабискви преобразена от радост.

Той успяваше да намери извинения за скритостта си. Доводите му не бяха може би съвсем честни, но той нямаше спартанска смелост да нанесе на тая жена удар, който би й разбил сърцето.

Освен това и Снас го стесняваше много. Никаква подробност не избягваше от черните му очи и в думите си той влагаше особен смисъл.

— Никой не желае да види дъщеря си омъжена — казваше той на Дим — поне никой чувствителен човек. Това измъчва. Самата мисъл за това измъчва ви казвам аз. И все пак, следвайки естествения закон на живота, Маргарет ще трябва един прекрасен ден да се ожени.

Настъпи мълчание и Дим за хиляден път се попита каква ли можеше да бъде одисеята на Снас.

— Аз съм твърд и жесток — продължи последният. — Обаче съм справедлив, а законът си е закон. Дори за моя народ от диваци, аз съм едновременно и закон и съдия. Никой не оспорва моята воля. Но аз съм баща и чувствителността трюви живота ми.

Какво целеше той с тоя монолог? Дим не можа да узнае, защото той бе прекъснат от веселия смях в съседната палатка, дето Лабискви

играеше с едно вълче наскоро уловено. Израз на скръб сгърчи лицето на Снас.

— Трябва и това да се изтърпи — прошепна той скръбно. — Маргарет трябва да се омъжи и вашето присъствие тук е щастие за нас. Не се надявах никак на Четири Очи, а колкото се отнася до Мак Кан, толкова малко вярвах в него, че го дадох за мъж на една индийка, която напразно беше палила своя факел двадесет години наред. Ако вие не бяхте тук, щях да дам дъщеря си на един индиец, Либах щеше да бъде баща на моите внучета.

В този миг Лабискви излезе от палатката с вълчето на ръце и се приближи до двамата мъже, сякаш привлечена от някакъв магнит, с очи препълнени с любов, която не умееше да скрие.

IX.

— Слушай ме — каза Мак Кан. — Почва да размръзва. Повърхността на снега се втвърдява. Сега е удобният момент за пътуване, като не се смятат пролетните бури в планината. Аз ги зная. Няма да бягам с никой друг, освен тебе.

— Но ти не можеш да бягаш — му отвърна Дим. — Не можеш да се мериш с никой мъж достоен за това име. Гръбнакът ти е от размекнал мозък. Ако искаш да тръгнеш, върви сам. И после, намеренията се променят, може аз да не отида никога... Еленовото месо е вкусно, скоро и пролетта ще дойде, а с нея и лакердата.

Снас пък му казваше:

— Съдружникът ви умря. Моите ловци не го убиха, но намериха тялото му замръзнало още при първата буря в планината. Никой не може да избяга оттука. Кога ще направим сватбата?

А Лабискви:

— Наблюдавам ви и забелязвам, че очите и лицето ви са неспокойни. О! Познавам добре лицето ви и малкия белег от рана, тъкмо под ухото. Когато сте доволен и се усмихвате в ъглите при очите ви се образуват три-четири бръчки, а когато се смеете стават шест, а понякога и седем. А сега няма нито една. Никога не съм чела книги: аз не зная да чета. Но Четири Очи ме научи на много неща. И в неговите очи аз видях тъга за света. Но тука имаше хубаво месо, риба в изобилие, плодове и зеленчуци; и често съседни племена ни доставяха брашно в замяна на нашите кожи. И все пак, той искаше отново да види света. Та толкова ли е хубав светът, че и вие също жадувате за него? Четири Очи нямаше какво да го задържа. Но вие нямате ли мене?

Тя въздъхна и поклати глава.

— Четири Очи умря със съжаление, така ли ще бъде и с вас, ако останете тук? Не мога да си представя какъв е светът. Ще избягате ли, за да се върнете в него?

Дим не можеше нищо да каже, но тя го разбираше, само като гледаше ъглите на устата му. Минаха няколко минути; тя видимо се

бореше със себе си, а Дим се сърдеше сам на себе си за необяснимата подлост, която му пречеше да признае жаждата си за връщане във външния свят и съществуването на друга жена. Лабискви пак въздъхна.

— Добре! Моята любов към вас е по-голяма от страхът към баща ми, а зная, че гневът му е по-страшен от урагана в планината. Вие ми казахте какво е любов. Аз ще ви докажа моята. Ще ви помогна да избягате оттука.

X.

Дим тихо се събуди, без да се помръдне. Малки топли пръсти докоснаха бузата му, плъзнаха се до устните му и нежно ги притиснаха. После една кожа, пропита с външния студ го помилва и ухото му долови шепота на една само дума: „Елате!“

Той седна предпазливо и се вслуша. Нощният концерт на кучетата — вълци в лагера беше започнал, но въпреки шума, той чу близо до себе си лекото равномерно дишане на Снас.

Лабискви го дръпна изведнъж за ръката и той разбра, че тя го канеше да я последва. Той взе обувките и чорапите си и излезе на снега по мокасини. Като излязоха вън от светлината на гаснещия огън, тя му направи знак да се облече и докато той вършеше това, тя се върна в палатката, дето спеше Снас.

Напипвайки с пръсти стрелките на часовника, Дим разбра, че беше един часа сутринта. Температурата беше сравнително мека — около десет градуса под нулата. Лабискви скоро се върна и го поведе през тъмните пътеки на заспалия лагер. При все че се мъчеха да заглушат стъпките си, замръзналият сняг скърцаше под краката им, но шумът се губеше в кучешките виения.

— Сега можем да приказваме — каза тя, когато и последното огнище остана на половин миля зад тях.

Тя стоеше срещу него, осветлена от звездите. Едва тогава той забеляза, че тя държи в ръцете си товар и с пипане позна ските, една пушка, две кутии с патрони и покривките за спане.

— Всичко пригответих — каза тя, като се засмя доволна. — Трябваха ми два дена да напълня скривалището. Има месо, брашно и кибрит. Взех и ски. Те са практични за замръзналия сняг. О! Аз знам да вървя по снеговете и бързо ще напредваме, любов моя!

Дим мълчеше. Изненадан беше от това, че тя бе подготвила бягството му, но решението й да върви с него надминаваше всичките му очаквания. В тоя момент беше неспособен да изработи план за действие и се ограничи да я освободи полекичка от товара. После я

прегърна и я притисна силно до гърдите си; но още не знаеше на какво да се реши.

— Бог е добър — пошепна младото момиче, — той ми изпрати любим.

Обаче Дим нямаше смелост да ѝ каже, че иска да тръгне сам. Преди да ѝ отговори, той видя мислено да се клатушкат и рухват всичките му спомени за блестящия свят и слънчевите местности.

— Да се върнем назад, Лабискви — каза той. — Вий ще ми станете жена и ще живеем завинаги с племето на Елените.

— Не! Не!

Тя поклати глава и цялото ѝ тяло в прегръдките на младия човек сякаш протестираше против това предложение.

— Аз зная какво правя. Много мислих. Съжалението за света ще ви обземе и ще разкъсва сърцето ви през дългите нощи. Четири Очи от това умря. И вий ще умрете. Хората, които са познали света, искат пак да го видят. А аз не искам да умрете. Ний ще преминем снежните планини през южния проход.

— Слушайте ме, мила — настоя той — трябва да се върнем в лагера.

Тя закри устните му с ръка, за да му попречи да каже нещо повече.

— Обичате ли ме? Кажете, че ме обичате!

— Да, обичам ви, Лабискви, моя чудна приятелко.

Ръкавицата на младото момиче отново се сложи полека на устните му, като преграда на всяка друга дума.

— Ще отидем в скривалището — каза тя решително. — То е на три мили оттука. Вървете след мене!

Но той не мърдаше и тя напразно го дърпаше за ръката — не можеше да го поклати. Обзе го желание да ѝ разкрие всичко за жената, която обичаше от другата страна на южния проход.

— Ще сгрешите много, ако се върнете назад! — каза тя най-после. — Аз... аз съм само една дивачка и светът ме плаши; но още повече ме е страх за вас, отколкото за мене. Нали виждате, това, което ми казахте се събъдна. Аз ви обичам повече от всичко на света, повече от самата мене. Сърцето ми е пълно с мисли за вас, блестящи и безбройни като звездите, не съществуват думи, с които да ги изразя. Какво да ви кажа? Те са тука... вижте!

Както говореше, тя извади едната си ръкавица, хвана ръката му, пъхна я под топлата си горна дреха, сложи я на сърцето си и силно я притисна. В заобикалящото ги мълчание той чу бързите удари на сърцето й и знаеше, че любовта оживява всяко от тия туптения. Тогава нежно, с едва забележимо движение, все още стискайки ръката на Дим върху сърцето си, тя почна да пристъпва по посока на скривалището. Той не можа да противостои повече. Почувствува се увлечен от сърцето, което биеше в шепата му.

XI.

Студът беше втвърдил снега след лекото размръзване от вечерта и те вървяха бързо със ските си.

— Там е, между дърветата! — каза Лабиски.

Изведнъж тя учудена стисна ръката на Дим. Под дърветата малък огън весело пращеше, а до него беше клекнал Мак Кан. Лабиски пошепна на индийски няколко думи, но така язвително, че Дим веднага си спомни за прякора „леопард“ даден ѝ от Четири Очи.

— Съмнявах се, че ще бягаш без мене — обясни Мак Кан, когато стигнаха при него, и малките му проницателни очи лукаво блестяха. — Затова не изпусках от очи малката и като видях, че крие ски и провизии, разбрах. И аз си донесох ски, храна... А огнището? Няма нищо страшно. Целият лагер спи и хърка; студено е. Ще тръгнем ли сега?

Лабиски хвърли на Дим бърз, отчаян поглед, размисли бързо върху положението и почна да говори. При все че в любовните работи беше просто дете, тя показа в решителността си в другите обстоятелства на живота, че няма нищо общо с пълзящото растение, което търси подкрепа.

— Мак Кан, ти си куче — каза тя със съскащ глас и очи светнали от гняв. — Зная, че ако те изоставим, ще вдигнеш тревога в лагера. Добре. Принудени сме да те вземем с нас. Но ти познаваш баща ми. Аз приличам на него. Ще извършваш твоя дял от работата. Старай се да се подчиняваш. Ако ни изиграеш някоя лоша игра, ще се каеш, че си поискал да бягаш.

Мак Кан я гледаше отдолу нагоре с малките си, сякаш пробити със свредел очи, в които омразата се смесваше с низко покорство. Гневът, който оживяваше погледа на младото момиче, се превърна в неизказана кротост, когато тя се обърна към Дим.

— Нали, това, което ти казах, е вярно? — го попита тя.

Зората ги намери всред близките хълмове, чийто пояс се простираше между вълнообразната равнина и планините. Мак Кан

подсказа, че е време за закуска, но другарите му намериха, че е по-добре да продължат и да се спрат само за вечеря, когато следобедната топлина размекне снега и вървенето стане мъчно.

Скоро хълмовете станаха по-високи и рекичката, по чието заледено корито те вървяха, навлезе във все по-дълбоки и по-дълбоки теснини.

Знаците — предвестници на пролетта ставаха по-редки; обаче на някои места водата беше освободена от леда и на два пъти те срещаха групи от върби — джуджета, по които вече се забелязваха пъпки.

Лабискви показва пред Дим знанията, които имаше за областта и плановете, които беше съставила, за да осути преследването. Имаше само два изхода през планините: единият на запад, другият на юг. Снас незабавно щеше да ги запази със своите млади войници. Но съществуваше и друг път към юг. Всъщност, той спираше на средата, завиваше на запад, пресичаше три долини и пак продължаваше по старата посока.

Младите индийци, като нямаше да намерят следите на бегълците по обикновения път, щяха да предположат, че са тръгнали по другия, към юг, но нямаше да си представят, че са избрали най-дългия и най-труден път.

След като хвърли поглед на Мак Кан, който вървеше отзад, Лабискви каза полугласно на Дим:

— Той яде... лошо начало.

Дим погледна ирландеца и видя, че той дъвче скришом парчета сланина от елен, извадени от чантата, която носеше.

— Не трябва да се яде по всяко време, Мак Кан — каза той. — В местността, през която ще минем, няма дивеч и трябва още от сега да си разделим храната на дажби. Ако искаш да пътуваш с нас, дръж се като честен човек.

Към един часа ледената кора толкова омекна, че не можеше да крепи ските. Те спряха и ядоха за пръв път. Дим направи опис на храните.

Товарът на Мак Кан му причини разочарование. Той беше натъпкал чантата си с толкова кожи от сребърни лисици, че почти не оставаше място за храната.

— Не вярвах, че съм взел толкова много — обясни той. — Когато си нареждах чантата, беше тъмно. Но те струват скъпо. А с нашите

муниции, ще имаме дивеч в изобилие.

— Да! Вълците ще те налапат в изобилие — му отговори Дим сухо, а очите на Лабискви светеха от ярост.

По тяхното пресмятане, щяха да имат храна за един месец, с условие нищо да не разпиляват и да не си дояждат. Дим раздели товара в чантите, като отстъпи на настояванията на Лабискви, която искаше да носи своя дял.

На другия ден трябваше да минат през едно широко дефиле, дето коритото на рекичката се разливаше; те едва вървяха по омекналия сняг и стигнаха на склона на планината, чиято снежна повърхност беше още издръжлива.

— Още десет минути и нямаше да можем да минем през равнината — каза Дим, когато се спряха да си отдъхнат на един гол хребет. — Тая точка я надвишава поне с хиляда стъпки.

Но Лабискви, без да отговори, му посочи празното пространство между дърветата. В сред това пространство пет ясни силуета вървяха с мъка на една линия.

— Младежите! — каза тя най-после.

— Те потъват чак до хълбоците — каза Дим. Няма да стигнат днес до твърда почва. Ний сме ги изпреварили с няколко часа. Хайде, Мак Кан! Ставай! Докато можем да вървим, няма да ядем!

Мак Кан измърмори нещо, но понеже нямаше вече сланина от елен в чантата си, тръгна след другарите си като пребито псе.

В по-високата долина, дето сега се намираха, ледената кора започна да омеква чак към три часа след обяд. Тогава те тръгнаха по сянката на планината, дето снегът отново се втвърдяваше. Спряха само веднъж, извадиха сланината, конфискувана от Мак Кан, и я изядоха вървешком. Тя беше замръзнала и би трябало да я стоплят; но тя се ронеше в устата им и залъгваше свиванията на stomасите им.

След продължително свечеряване настъпи гъста тъмнина под облачно небе; към девет часа те се настаниха на лагер в една малка борова горичка. Мак Кан, капнал от умора, пъшкаше.

Денят беше изтощителен и въпреки придобитата опитност от девет годишен полярен живот, той започна да смуче сняг, а устата му, изсъхнала и гореща, му причиняваше нетърпими страдания. Той остана да пъшка свит до огъня, а другите се заловиха да пригответ огъня. Лабискви беше неуморима; нейната жизненост, физическата ѝ и

морална издръжливост караха Дим непрестанно да се учудва. Във веселостта ѝ нямаше нищо принудено; тя все имаше по една усмивка за него и когато случайно ръцете им се докосваха, те продължаваха докосването в милувка.

Но когато очите ѝ се спираха на Мак Кан, те заплашително блясваха и израза на лицето ѝ ставаше твърд и враждебен.

През нощта излезе вятър и започна да вали сняг. На другия ден те вървяха и се бореха пипнешком със снежните виелици. Минаха, без да го видят, завоя на пътя, който се изкачваше по коритото на едно поточе и пресичаше един хребет на запад. Два дена още те скитаха, обикаляйки напразно обширни пространства; пролетта бе останала на по-ниските височинки, а те се бяха върнали в царството на студа.

— Младежите загубиха следите ни. Какво ни пречи да си починем един ден? — се молеше Мак Кан.

Но напразно. Дим и Лабискви съзнаваха добре опасността на положението.

Те бяха изгубени в безкрай на планините и откак бяха тръгнали, не забелязаха нито дивеч, нито пък някаква най-малка следа.

Дните минаваха един след друг в скитане из една негостоприемна област, дето бяха принудени да обикалят лабиринт от долини и проходи, които рядко водеха към запад. Щом влезеха в някой от тия проходи, трябваше да го изминат до край, защото заледените върхове и стръмните брегове, които го заграждаха, бяха невъзможни за изкачване. Умората и студът убиваха енергията им; все пак те бяха още доста енергични и намалиха дажбите, които си бяха определили дотогава.

Една нощ Дим се събуди от шума на някаква борба. Той чу ясно откъм страната, дето спеше Мак Кан прекъснато дишане и някакви странни звуци. С един ритник той разрови огъня и видя Лабискви, която с ръце вкопчени в гърлото на ирландеца го караше да изплюе едно парче месо наполовина сдъвкано. В тоя миг тя взе нещо от хълбока си и Дим видя как блесна ножа, който тя извади от ножницата.

— Лабискви! — извика той властно.

Тя се поколеба.

— Не правете това! — продължи той, като се спусна към нея.

Тя трепереше от гняв, но ръката ѝ се спусна със съжаление в ножницата. Сякаш се страхуваше, че няма да може по-дълго време да

се сдържи, тя отиде към огъня и се залови да го разпалва.

Мак Кан седна, като пъшкаше и заплашваше едно след друго, обзет от страх и ярост и бърбореше някакви несвързани обяснения.

— Отде взе това месо? — попита Дим.

— Претърсете го! — каза Лабискви.

Това бяха първите думи, които тя произнесе с треперещ глас.

Мак Кан поиска да се защити, но Дим го сграби безпощадно и намери под мишницата му едно парче еленово месо, което той беше сложил там, за да се размръзне от топлината на тялото му. В този миг един вик на Лабискви отвлече вниманието на Дим; тя се бе спуснala към чантата на Мак Кан и я бе отворила.

Вместо месото, което трябваше да бъде в нея, оттам изпаднаха мъх, борови игли, стърготини, разни дребни остатъци, с които клетникът беше заместил месото.

Тя пак се хвърли с ножа в ръка към виновния, но Дим я хвана с две ръце и тя се подчини, стенейки от безсилна ярост.

— О! Моя любов, не ми е за храната — се задъхваше тя — но за вас, за вашия живот. Безчестникът! Той ядеше вашата плът, самия вас!

— Няма да умрем от това — ѝ каза Дим, за да я утеши. — Занапред той ще носи брашното. Не може да го яде тъй както си е, а ако го стори, ще го смажа със собствената си ръка, защото в такъв случай би унищожил вашия живот заедно с моя.

Той я прегърна по-силно.

— Мила моя, на мъжете е работа да убиват; жените не трябва да убиват.

— Значи, вие няма да ме обичате вече, ако убия това куче? — попита тя учудено.

— Да, но не толкова много — отговори Дим дипломатически.

Тя въздъхна примирена.

— Добре — каза тя — няма да го убия.

XII.

През това време младите индийци продължаваха неумолимото си преследване. Водени от чудни случаености и от предположенията, които сами правеха за пътя, хванат от бегълците, те винаги намираха заличената от ураганите следа и тръгваха по нея. Ако валеше сняг, Дим и Лабиски правеха най-невероятни завои, тръгваха на изток, когато пътят им беше на запад или юг избягваха някоя равнина и се изкачваха по някой наклон. Понеже се бяха заблудили, това нямаше значение! Но невъзможно им беше да се отърват от индийците, освен за няколко дена. Когато след някоя буря загубваха следите, те се пръсваха в хайка и първият, който намереше някой нов знак, запалваше голям огън, за да събере другарите си.

Дим изгуби понятието си за време — за изминатите дни и нощи, за ураганите и почивките. В ад от страдания Лабиски и той изтощени продължаваха борбата, а Мак Кан се влачеше криво-ляво след тях, мърморейки спомени и мечти за Сан Франциско. Огромни върхове, спокойни и строги в синьото ледено небе, се изправяха над главите им. Те бягаха през долини със стени стръмни като скали, по които не можеше да се закрепи сняг, после се впушаха в тесни проходи, дето се срещаха страшно дълбоки езера.

Една нощ, между два урагана, пламъкът на далечен вулкан осветли небето. Те не го видяха вече и най-после се запитаха дали не са имали халюцинация.

Те пресичаха падини, дето снегът, замръзнал на слоеве, се беше натрупал на стотици стъпки дебелина, после тесни проходи, дето блещеха ледници, от които снегът бе пометен от страшни ветрове. Те се влачеха, мълчаливи като сенки, по страната на преспи готови да рухнат; и понякога гърмът на падането ги изтръгваше от изтощителното вцепенение.

Често те се спираха без огън и бяха принудени с топлината на телата си да размръзват дажбата си месо.

В сред тия смъртни изпитания Лабискви си оставаше все същата. Веселото ѝ настроение не я напускаше никога, освен когато погледът ѝ падаше на Мак Кан. И най-тежките упадъци от умора и студ не успяваха да обуздаят проявите на любовта ѝ. Внимателна като млада котка, тя надзираваше подялбата на скромните дажби и Дим чувствуваше, че тя в дъното на сърцето си упреква Мак Кан за всяко движение на челюстите му.

Един ден тя раздаде храната и ирландецът енергично запротестира. Оказа се, че не само на него, но и на самата нея тя беше отделила по-малко храна, отколкото на Дим. Оттогава той сам вършеше тая работа.

Една сутрин, след като валя сняг цяла нощ, те бяха грабнати от една малка преспа и завлечени на около тридесет стъпки. Те се измъкнаха полузадушени, но без рани; Мак Кан обаче изгуби чантата си, в която беше всичкото брашно и която ново срутване завлече безвъзвратно. Оттогава Лабискви съвсем престана да поглежда Мак Кан, при все че той нямаше никаква вина за нещастietо и Дим разбра, че тя не смееше вече да го гледа, от страх, че няма да може вече да се сдържа.

XIII.

Беше през една съвършено тиха утрин; небето беше ясно и синьо и снегът блестеше под слънчевите лъчи. Край един просторен наклон те се движеха като изморени призраци в някакъв мъртъв свят. Никакво подухване на ветрец не нарушаваше страшното и ледено спокойствие. Върхове далечни със стотици мили чертаеха гръбнака на скалисти планини и изглеждаха толкова ясни, сякаш се намираха на няколко километра оттам.

— Нещо ще ни се случи — пошепна Лабискиви. Нямате ли никакво предчувствие? Тук, там, навсякъде. Всичко ми се струва странно.

— Аз треперя, но не от студ, нито от глад — отговори Дим.

— Нали в главата и сърцето? — извика тя възбудена. — И аз усещам същото.

— Не, не чувствата ми са засегнати — обясни Дим. — Като че ли ледени игли ме пронизват. Това е някакъв нервен студ.

След един миг те се спряха, за да си отдъхнат.

— Не мога да различавам върховете — каза Дим.

— Въздухът стана тежък и гъст — констатира Лабискиви. — Едва дишам.

— Има три слънца — изръмжа с дрезгав глас Мак Кан, който залиташе, вкопчен за тоягата си.

Наистина, от всяка страна на слънцето се виждаше още по една звезда.

— Пет са — извика Лабискиви.

Докато гледаха, струваше им се, че и други се образуват и изпушкат лъчи.

— Велики Боже! Небето е пълно със слънца! — изрева Мак Кан, изплашен.

Изведнъж той зави от изненада и болка.

— Нещо ме бодна — изпъшка той.

После дойде ред на Лабискви да извика и Дим също усети по бузата си едно студено бодване, което после го парна като киселина. Той си спомни за морските бани, когато му се случваше да бъде наранен от отровните жилки на рибите, наречени „португалски броненосци“. Усещането беше същото и той неволно прекара ръка по лицето си, за да махне това, що го нараняваше.

В този миг се чу гърмеж, странно заглушен. На долната част на наклона младите индийци, прави на ските си, откриха огън.

— Разпръснете се — заповяда Дим — и катерете се бързо. Ний сме почти на върха. Те са на четвърт миля от горе на долу и ний можем да ги надминем с една или две мили преди те да почнат да слизат по другия склон.

Под невидимите игли, с които въздухът бодеше и гореше лицата им, тримата се пръснаха по снега и ускориха изкачването си.

— Щастливи сме — каза Дим запъхтян, — че четирима от тях имат стари пушки, а само петият има Винчестер. Освен това слънцата им пречат да се прицелват добре.

— Баща ми е ядосан — каза младата мома — дал им е заповед да убиват.

— Колко е чудноват гласа ви, сякаш иде много отдалече!

— Покрийте си устата — извика изведнъж Лабискви — и не говорете. Зная какво е това. Покрийте си устата с ръкава, ето тъй, и нито дума повече.

Пръв падна Ман Кан, стана с мъка. Падаха много пъти, преди да стигнат до хребета. Мускулите им отказваха да се подчиняват на волята, а телата им бяха обзети от вцепенение и умора, причината на която не можеха да разберат. От горе на долу те виждаха младите индийци също да се клатушкат и да падат по наклона.

— Те никога не ще стигнат дотука — каза Лабискви. — Това е „бялата смърт“. Чувала съм да говорят за нея нашите старци. Сега ще се спусне мъгла, различна от всички други мъгли, които сте видели. Мъгла или студен пушек. Редки са тия, които са оставали живи след такава мъгла.

Мак Кан едва пъхтеше и се задушваше.

— Покрийте си устата — му заповяда Дим.

Изведнъж отвсякъде ги заобиколиха светковици и привлякоха погледа им към многото слънца. Те ги видяха как потъмняват и се

забулват. Атмосферата се изпълни с дребен огнен прах, който покриваше съседните скали. Младите индийци, които се мъчеха да ги настигнат, изчезнаха в тая фантастична мъгла.

Мак Кан беше клекнал на ските и закрил с ръце очите и устата си.

— Хайде, тръгвай! — му каза Дим.

— Не мога да мръдна — отговори той и свитото му тяло се опита да се заклати.

Дим, който едва успяваше да се отърси от обхваналата го летаргия, се приближи с мъка до човека. Съзнанието му беше съвсем ясно; само тялото му беше засегнато.

— Оставете го! — пошепна тихо Лабискви.

Но Дим с едно усилие на волята си успя да вдигне ирландеца и да го постави с лице към дългия наклон, по който щяха да слизат. После той го бутна напред и Мак Кан, направлявайки и забавяйки плъзгането с тоягата си, проникна в облака от диамантен прах.

Дим погледна Лабискви, която се усмихна, при все че беше готова да се строполи. Той й направи знак да тръгне, но тя се приближи до него и един до друг те се спуснаха към бодлите на ледения огън.

При все че се стягаше колкото можеше, Дим, увлечен от тежестта си, се принуди да я остави назад. Той лете дълго време със страшна бързина и се спря на една хоризонтална плоскост с гррапава повърхност. Той се задържа там, докато тя дойде при него и те продължиха да слизат заедно по един не много стръмен наклон, който скоро се свърши.

Вцепенението им се усили. С най-големи усилия на волята те вървяха като охлюви. Те отминаха отново Мак Кан, отново клекнал на ските си и Дим, без да се спира, го вдигна с помощта на тоягата си.

— Да спрем сега — каза с мъка Лабискви. — Да спрем или ще умрем. Трябва да се скрием, старците така казваха.

Без да губи време да откопчва кайшите, тя ги отряза. Дим направи същото и след един последен поглед към феерията на „бялата смърт“ и смешните слънца, те се покриха с кожите, сгушени един до друг.

Те усетиха, че Мак Кан се спъва от тях и пада, после чуха слаби стенания и клетви, скоро задавени от силна кашлица; най-после той се

притисна до тях и се покри с кожите си. Тогава те започнаха да се задушват, разтърсвани от пристъпите на суха кашлица — конвултивна и невъзможна за задържане. Пулсът им стана по-бърз и ги втресе.

Силните и чести пристъпи се увеличаваха към средата на следобеда. После започнаха да се успокояват и те можаха малко да поспят.

Обаче кашлицата на Мак Кан продължаваше да се влошава и по пъшканията и виковете, разбраха, че той бълнува.

По едно време Дим поиска да махне покривките, за да види в какво състояние е Мак Кан, но Лабиски не му позволи.

— Не — каза тя с молба. — Да се откриеш, значи смърт. Облегнете лицето си на моята дреха, дишайте тихо и не говорете. Направете като мене.

Те прекараха нощта в дрямка, пресичана от пристъпи на кашлица, които се предаваха от един на друг. Малко след полунощ, според пресмятането на Дим, Мак Кан се закашля за последен път. След това той издаваше само глухи стенания.

Дим се събуди от една целувка на Лабиски. Той беше в прегръдките ѝ, главата му почиваше на гърдите ѝ. Младото момиче заговори; веселият ѝ глас отново бе придобил обикновения си звук и не беше вече глух, като вечерта.

— Съмна се — каза тя, като повдигна леко покривките. — Вижте, о, моя любов! Светло е вече. Ний останахме живи и кашлицата престана. Ний можем да видим света, но аз ще бъда щастлива да остана завинаги така. Частьт, който току-що прекарах ми е мил. Бях будна и мислех за вас, за да ви обичам.

— Не чувам вече Мак Кан — каза Дим. — Ами какво стана с младите войници, те не можаха да ни настигнат?

Той отхвърли завивките и видя на небето само едно слънце, нормално и единствено. Тих ветрец, в който още се чувствува студ, польхваше и обещаваше по-милостиви дни. Светът бе взел отново обикновения си вид.

Мак Кан лежеше на гръб; лицето му, почерняло от пушека и немито от дълго време вече, беше замръзнато и твърдо като мрамор. Лабиски не се трогна от тая гледка.

— Вижте! — каза тя изведнъж. — Една птица на снеговете. Хубаво предсказание.

Индийците бяха изчезнали. Те или бяха загинали по другия склон, или се бяха отказали от преследването.

XIV.

Оставаха им толкова малко провизии, че не смееха да изядат и една десета от онова, което би трябвало да изядат, нито стотна от онова, което би им се искало. През следващите дни те продължиха да вървят като на сън — чувството за самозапазване се бе притъпило у тях от скитане из самотата на планините. Усилията им бяха несъзнателни, автоматични. Те се мъчеха да намерят пътя към запад, а долините и недостъпните планински вериги ги отхвърляха към север или юг.

— Няма никакъв проход към юг — казваше Лабискви. — Старците знаеха добре. Към запад, все към запад тряба да вървим.

Бяха се отървали от преследването на индийците, но не и от преследването на глада. Настъпи един студен ден, през който завала сняг не на парциали, а на ледени кристали, едри като пясъчни зърна, и валя непрекъснато три дни и три нощи. Невъзможно бе да се върви понататък, преди пролетното слънце да направи да се образува кора по повърхността; те стояха на едно място, увити в кожите и понеже си почиваха, намалиха още повече дажбите си.

Тия дажби бяха толкова малки, че едва успяваха да успокояват свиванията на stomасите им. Лабискви, почти в безсъзнание, възбудена от вкуса на храната, нададе пискливи звуци, като животно, хвърли се на дажбата си за другия ден и я тури в устата си.

Тогава Дим видя сцена, която никога нямаше да забрави. Като стисна храната със зъбите си, тя се опомни, хвърли я и с юмрука си удари гневно виновната уста. Но впоследствие много други чудеса щяха да видят очите на Дим.

След като валя дълго сняг, излезе силен вятър, който шибаше с дребните ледени кристали. Вятърът духа през цялата нощ и когато Дим с блуждаещи очи и замъглена мисъл на другия ден видя ясното, безоблачно небе, помисли, че сънува.

Около него се възправяха върхове, ниски и високи, като самотни стражи или пък групирани, като събрани на съвет титани. И на

всичките върхове се развяваха огромни снежни знамена, дълги хиляди стъпки, млечни облаци съставени от светлина и сянка, посребрени от слънцето.

— Очите ми видяха славата на Господа, който идва! — запя низко Дим пред снежния прах, който вятърът отвяваше към небето, като светливи копринени воали.

Той все гледаше; знамената все висяха по скалите и той все мислеше, че сънува, когато Лабискви се изправи всред кожите.

— Аз сънувам, Лабискви — каза той. Сънувате ли и вие в моя сън?

— Това не е сън! — отговори тя. Старците са ми разправяли за тия явления. След това ще дойде пролетният вятър и ний ще живеем и ще намерим заслужена почивка.

XV.

Дим сполучи да убие една птица и си я разделиха. Веднъж, на дъното на една долина, дето върбите бяха напътили в снега, той уби един заек със ските; друг път една слаба, бяла невестулка. Това беше всичкия дивеч, който видяха, с изключение на едно ято диви патици, което мина на половин миля над главите им, летейки на запад, към Юкон.

— В ниските долини е вече пролет — каза Лабискви. — Скоро и тук ще настъпи пролетта.

Лицето й беше отслабнало, но очите ѝ изглеждаха още по-големи и по-блестящи и когато гледаше Дим, тя се преобразяваше от дива и свръхчовешка красота.

Дните ставаха по-дълги, снегът започваше да чезне.

През деня ледената кора се топеше, а през нощта пак замръзваше; затова бяха принудени да вървят рано сутрин и късно вечер, защото през слънчевите часове снегът не удържаше тежестта им.

Очите на Дим се възпалиха от белината на снега и Лабискви трябваше да го води с един ремък, вързан за пояса ѝ; когато и нейните очи се възпалиха, той ѝ направи същата услуга.

Побъркани от глад, те се скитаха по земя, която се пробуждаше от зимния си сън, но по която те бяха едничките живи същества. Въпреки изтощението си, Дим почти се боеше от съня, защото в безумната власт на полумрака му се явяваха страшни и мъчителни видения. Той все бълнуваше за храна и когато устните му се докосваха до нея, злият Бог на сънищата му я грабваше.

Той даваше обяд на другарите си от щастливото време в Сан Франциско и с жадни очи лично даваше нареддания и украсяваше масата с пурпурни листа от есенна лоза. Гостите закъсняваха и когато той ги посрещаше с град от остроумия, внезапно го обземаше силен глад. Той се промъкваше скришом до масата, грабваше набързо шепа зрели маслини и пак отиваше да посреща нов гост. Всички се трупаха

около него, шегите и смеховете се усилваха, а той криеше в свития си юмрук зелите маслини.

Много такива обеди даде той, присъствува на угощения на великани, където тълпи разкъсваха волове, цели опечени.

Той стоеше зяпнал пред дълги редици пuyaци, продавани от готвачи с бели престилки и всички си купуваха от тях, с изключение на Дим, който стоеше закован на паважа, като оловна статуя.

Той се виждаше като дете, с лъжица, протегната към големи чаши с мляко. Той гонеше изплашени крави из стръмни пасбища, за да им открадне мляко, или се биеше с плъхове в нечисти дупки, оспорвайки им разни нечистотии и остатъци от храна. Всичко що можеше да се яде не избягваше от безумното му желание; той скиташе в просторни конюшни, дето коне, лъскави от тълстина, се редяха под ясли дълги цели километри и търсеха, без да ги намират, торбите с трици.

Един път обаче сънят му се осъществи наполовина. Гладен, претърпял корабокрушение и изоставен на един пуст остров, той се бореше с вълните на Тихия Океан, за да изтръгне от канарите миди и ги отнасяше на пяська. Запалваше огън и печеше скъпоценната си плячка на горещата жарава. Той виждаше как най-напред излизаше струя водна пара от черупките, как после те се разтваряха и показваха розовото меко тяло. Те бяха добре опечени и тоя път нямаше никакъв натрапник, за да го лиши от яденето.

— Най-после! — си казваше той — тоя сън ще стане действителност.

Той щеше да яде. Обаче сигурността му не беше голяма и той очакваше неизбежното разочарование, когато усети между устните си някакво вкусно месо, като това на лакердата.

Зъбите му се затвориха. Той почна да дъвче. Чудото се беше извършило. Учудването го събуди. Той лежеше на гръб в тъмнината и скимтеше от някакво животинско удоволствие. Челюстите му стриваха месо. Той не промени положението си и скоро усети едни малки пръсти да промъкват тънък резен месо между устните му. Той го отблъсна, но нямаше смелост да се разсърди.

Лабиски много плака и заспа разхълцана в прегръдките му. Но той стоя дълго време буден, очарован от любовта и самоотричането на тая жена.

Настъпи момента, в който бе погълната последната частица храна. Високите върхове бяха вече далече, равнините бяха по-низки и пътят към запад се откриваше пред тях. Но запасът им от енергия беше изчерпан и не закъсня денят, когато легнаха вечерта и не можеха да потеглят сутринта.

Дим с мъка стана, пак падна и влечейки се по колена, се опита да запали огън. Но въпреки всичките си усилия, Лабискви, крайно изтощена, не можа да стане. Той се отпусна до нея с горчив смях, мислейки за безполезно запаления огън, понеже нямаха вече какво да пекат и времето беше топло. Тих ветрец въздишаше между боровете и навсякъде под изтънелия сняг се чуваше шуртенето на невидими поточета.

Лабискви лежеше като мъртва; дишането й беше толкова слабо, че на няколко пъти Дим не можа да го долови.

След обяд кряська на една катеричка го накара да трепне. Като дърпаща след себе си тежката пушка, той се повлече по снега, в който затъваше. Той ту пълзеше, ту вървеше свит на две и залитащ и проследи животното, което сърдито крещеше и бавно бягаше, като подновяваше с това танталовите му мъки. Нямаше сила да застреля тичащата катеричка, а тя не се спираше никак. От време на време Дим се простираше на снега и плачеше от безсилие. Понякога му се струваше, че животът го напуска и го заобикаля гробна тъмнина.

Колко време трая последното му припадане? Той не можа да си даде сметка; но когато дойде на себе си, трепереше от вечерния студ и мокрите му дрехи бяха почнали да замръзват заедно с ледената кора. Катеричката беше изчезнала.

С мъчителни усилия, той успя да се върне при Лабискви. Изтощението му беше толкова голямо, че лежа цяла нощ проснат като труп и никакви сънища не смущиха съня му.

Слънцето беше вече високо на хоризонта и се чуваха крясьците на същата катеричка, когато Лабискви го помилва с ръка по бузата и го събуди.

— Сложи ръка на сърцето ми, моя любов — каза тя с ясен глас, но който изглеждаше да иде отдалече. — Любовта ми е в сърцето, а ти го държиш в ръката си.

Изминаха няколко минути докато тя заговори отново.

— Не забравяй никога, че няма път към юг. Нашето племе знае добре. Все на запад. Там е спасението. Ти почти си изминал пътя, ще изкараш до край.

После Дим падна във вцепенение, което беше почти смърт, но тя го събуди още веднъж.

— Сложи устните си върху моите — каза тя. — Така искам да напусна живота.

— Ще го напуснем заедно, мила моя — отговори той.

— Не!

Тя го спря със слабо стискане на ръка, бръкна с усилие в качулката на дрехата си, извади една торбичка и му я подаде; после с уgasнал, но все пак ясен глас, пошепна:

— Сега, дай ми устните си, моя любов. Сложи ги върху моите, а ръката си на сърцето ми!

Той я целуна дълго и пак загуби съзнание. Когато дойде на себе си, видя, че е вече сам и усети, че и той ще умре.

И почувствува скръбно облекчение.

Изведнъж ръката му напипа торбичката. Той се засмя в себе си на любопитството, което го караше да я отвори и развърза връзките. От вътре изпадаха разни неща за ядене. Нямаше нито една частица, която да не му е позната. Лабискиви беше ограбила сама себе си. Парчета сухар, запазени още от началото на пътуването им, преди Мак Кан да изгуби брашното, тънки парченца месо, по които още личаха отпечатъците на зъбите ѝ; една непокътната заешка кълка; един пилешки крак и едно крило, по което личаха белези от гладни зъби; жалки остатъци, откраднати от ужасния глад чрез безкрайната ѝ любов и които трагично свидетелствуваха за лишенията и голготата ѝ.

Дим се изсмя като луд, пръсна ги по снега и падна в безсъзнание...

Започна да сънува.

Юкон беше пресъхнал. Той скиташе из коритото му, между калните локви и изтритите от леда камъни и събираще тук-там едри буци самородно злато. Тежестта им почваше да го мъчи, когато изведнъж забеляза, че те могат да се ядат. И той ги гълташе лакомо. Всъщност, за какво биха придавали хората такава цена на златото, ако то не можеше да се яде?

Когато се събуди, блестеше друг ден. Мозъкът му беше страшно прояснен, зрението му не беше вече смътно и общото треперене, което измъчваше тялото му отдавна, беше престанало. Стори му се, че жизнени сокове пеят в него, сякаш пролетта ги беше съживила.

Изпълнен беше със спокойно благосъстояние. Той се обърна да събуди Лабискви, видя я и си спомни. Неволно потърси с поглед храната, която беше пръснал по снега. Тя беше изчезнала. Тогава той разбра какво беше взел в треската и съня за буци самородно злато. Несъзнателно бе черпил есенцията на живота в жертвата на Лабискви, която бе сложила душата си в неговите ръце и бе отворила очите му за чудното женско сърце.

Той се изненада от свободата на движенията си и се учуди, че намира потребната сила да занесе увитото в кожи тяло до песъчливия бряг, дето снегът беше изчезнал. Той изкопа с брадвата си една вдълбнатина, положи тялото в нея и срути брега отгоре...

Още три дена, без никаква храна, той вървя по посока към запад. На третия ден той се строполи под един усамотен бор, на брега на една широка река, която той предполагаше, че е Клондайк.

Преди да изгуби съзнание, той можа да откачи чантата си; каза сбогом на радостите в света и се зави в покривките си.

Сънливи цвъртения го събудиха. Дългото свечеряване започваше. Над него, между клоните, бяха накацали яребици. Жестокият глад го подтикна към незабавна, макар и мъчителна работа. Повече от пет минути се изминаха, преди да успее да се прицели и още други пет, преди да се реши да натисне спусъка.

И се разочарова... Нито една птица не падна. Но също и нито една не хвръкна. Те раздвижаха глупаво крила и нехайно се преместиха.

Рамото го болеше. Вторият изстрел беше пак несполучлив, понеже го беше страх от ритането.

Яребиците стояха. Той сгъна в няколко ката завивката си, сложи я между дясната си ръка и гърдите и облегна приклада на пушката. Гръмна и една птица падна. Куршумът беше от голям калибър и от птицата остана само следа от окървавени пера. Другите не избягаха и той реши да ги удари в главата или да се откаже да стреля.

Той трябваше да пълни пушката на няколко пъти. Често стреляше напразно, но няколко пъти улучи целта; и яребицитепадаха

върху него като дъжд, който щеше да съживи живота му. Той удари девет и когато главата на деветата отхвръкна, той постоя един миг простран, като се смееше и плачеше едновременно, без да знае защо. Първата той изяде сурова. После си отпочина и заспа. Събуди се в пълен мрак, но с апетит и с доста сили, за да запали огъня; и до пукването до зората той пече и яде оскъдния си лов, като превръщаеше на прах дори и костите със зъбите си, които толкова дълго бяха стояли без работа. Той пак си легна, събуди се през другата нощ, отново заспа и спа до сутринта.

Като се събуди, с учудване видя, че някой беше притурил дърва на огъня и че едно почерняло джезве с кафе вреще на жаравата. До него, толкова близо, че можеше да го пипне ако си протегне ръката, седеше Късия с цигара от кафява хартия в устата и го гледаше загрижено.

Устните на Дим помръднаха, но му се стори, че гърлото му е схванато и гърдите му са свити от ридания. Той протегна ръка, взе цигарата и потегли дълбоко няколко пъти.

— Отдавна не съм пушил — каза той най-после със спокoen и бавен глас, много отдавна.

— Нито си ял, както изглежда — прибави Късия.

Дим направи утвърдителен знак и посочи с ръка разпръснатите пера на птиците.

— Не бях ял много време, преди да ям последния път — отговори той. — Знаеш ли какво ми се иска? Чашка кафе. Забравил съм му вкуса. А също и сухари и резен сланина.

— Ами фасул? — предложи Късия.

— Е, то би било царско угощение. Струва ми се, че апетитът ми се възвърна.

Докато единият приготвяше яденето, а другият го унищожаваше, те си разказаха набързо историята след раздялата.

— Ледът на Клондайк беше захванал да се пука и трябваше да чакаме да се освободи реката. Два кораба, шестима другари, ти ги знаеш, всичките простаци, и всичко друго потребно. Изминахме едно малко разстояние, като теглеме корабите с канджи или ги бутахме. Но бързите ще забавят другарите най-малко с една седмица. И затова ги оставил да прекарват по брега път за корабите. Нещо ми казваше да

продължавам пътя. Тогава напълнил чантата си с провизии и тръгнах.
Знаех, че ще те намеря да скиташи, наполовина полудял.

Дим кlimна с глава и му стисна красноречиво ръката.

— Хайде, да тръгваме! — каза той.

— По дяволите тръгването! — извика Късия. — Ще стоим тук
още един-два дена, за да си починеш и да си напълниш стомаха.

Дим поклати глава.

— Само да можеш да се видиш! — възрази Късия.

И наистина, видът му не внушаваше доверие. Това, което се
виждаше от кожата му, беше черно, червеников и олющено,
вследствие дългото действие на студа. Бузите му бяха толкова слаби,
че въпреки брадата, формата на зъбите личеше под изсъхналата кожа.
По челото и около дълбоко хълтналите очи кожата беше опъната като
на тъпан и на някои места покрита с остра брада, която би трябало да
бъде руса, но беше почервяла от вятъра и изцапана от пушека.

— Най-добре е да си приберем багажа — каза той. — Ще
продължим пътя.

— Но ти си слаб като новородено яре и не можеш да вървиш.
Защо бързаш?

— Късий, отивам да намеря най-великото нещо в Клондайк и не
мога да чакам. Това е всичкото. Почни да прибиращ нещата. Ще
намеря чудото на света, по-голямо от езерата или златните планини,
по-голямо от амбицията да бъдеш ядач на месо и преследвач на мечки.

Късия седна и го загледа ококорено.

— За Бога, какво ти стана? — попита той с прегракнал глас. —
Да не си полудял?

— Не, благодаря, добре съм. Може би човек трябва да бъде
лишен известно време от храна, за да види същността на нещата. Във
всеки случай, аз видях това, което не вярвах, че може да бъде
възможно на света. Зная какво нещо е Жена... сега.

Късия зяпна от учудване, но на устните му и в погледа можеше
да се прочете неизбежна насмешка.

— Мълчи — продължи тихо Дим — ти не знаеш какво е това, но
аз зная.

Късия преглътна слюнката си и промени мнението си.

— Ба! Няма нужда да бъда магьосник, за да отгатна името й.
Всички отидоха да се заемат с дрениране езерото Изненада, но Джой

Гастел не иска да ги придружи. Тя не мърда от Даусон и чака да види ще те доведа ли. Ако не, тя се е заклела да продаде всичко, каквото има, и да вдигне цяла армия стрелци, за да отиде в страната на индийците да смаже стария Снас и цялата му банда. Сега, ако искаш да подържиш за един миг кучетата, ще се облека и ще тръгна с тебе, сигурно!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.